MINISTERUL EDUCAȚIEI 1474a

CABINET MINISTRU

8778
15.07.2022

SG 3526/21.07

Nr. 10250/ 11.07.2022

CONFORM CU ORIGINALUL

22.06

STIMATĂ DOAMNĂ SENATOR,

Referitor la întrebarea dumneavoastră, formulată în ședința Senatului din data de 22.06.2022, având ca obiect **„Clarificări cu privire la măsuri de prevenirea abandonului școlar"**, vă comunic următoarele:

Pentru încurajarea participării școlare și a reducerii abandonului școlar, precum și pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii, Ministerul Educației, pe lângă cadrul legislativ care garantează dreptul la educație, elaborează planurile anuale de acțiune care cuprind măsuri de prevenire, intervenție și compensare, programe de intervenție destinate diferitelor grupuri țintă.

Ministerul Educației derulează proiecte/programe naționale subsumate Proiectului „România Educată":

- **Programul național de protecție socială *Bani de liceu***, prin care este acordat un sprijin financiar elevilor din învățământul liceal în vederea continuării/finalizării studiilor. Fiecare elev beneficiar primește suma de 250 lei/lunar pe toata durata cursurilor. În anul școlar 2021-2022, numărul beneficiarilor este de 22.853 de elevi.
- **Programul *Euro 200*** este un program național care vine în sprijinul elevilor și studenților cu posibilități financiare reduse în vederea achiziționării de calculatoare. În anul 2021, numărul de elevi si studenți beneficiari a fost de 2.150.
- **Programul *Masă caldă*** a fost introdus inițial în 2016 ca program-pilot și a inclus, în prima fază, 50 de unități școlare. Scopul principal al programului este reducerea ratei de abandon școlar. În februarie 2022, Guvernul României a aprobat prin *HG nr. 185/2022* alocarea a 66,8 mil. lei, din fondul de rezervă pentru finanțarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 150 de unități de învățământ preuniversitar de stat, pentru semestrul al II-lea al anului școlar 2021-2022. Prin *OUG nr. 105/2022 privind aprobarea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 300 de unități de învățământ preuniversitar de stat* programul se va derula și în anul școlar 2022-2023.
- Începând cu anul școlar 2022-2023, la nivelul sistemului național de învățământ se propune instituirea **Programului Național Integrat „Masa Sănătoasă în școli 2022 - 2027"** pentru sprijinirea participării la educație a tuturor copiilor. Programul „Masa sănătoasă în școli" va fi implementat, în parteneriat, de Ministerul Educației și Ministerul Agriculturii, având surse de finanțare asigurate din bugetul național, fonduri externe nerambursabile și rambursabile. Includerea unităților de învățământ preuniversitar în program se va realiza pe baza unor criterii aprobate de Ministerul Educației, având prioritate școlile cu vulnerabilitate mare și medie din perspectiva abandonului școlar.
- **Programul *Bursa profesională*** este un program social național care se adresează tuturor elevilor care frecventează învățământul profesional și constă într-un sprijin financiar lunar de care beneficiază și copiii cetățenilor străini beneficiari ai unei forme de protecție în România sau ai cetățenilor străini cu drept de ședere/rezidență pe teritoriul României, care frecventează învățământul profesional. În anul școlar 2021-2022, un număr de 99.342 elevi beneficiază de burse profesionale prin acest program.
- **Bursele de ajutor social au fost finanțate, până în anul 2020 inclusiv, doar de la bugetele** locale ale unităților administrativ-teritoriale. În anul 2021, Guvernul României a stabilit, prin *HG nr. 1094/2021*, un nou cuantum al burselor care sunt acordate elevilor în anul școlar 2021-2022, diferențiat, pentru prima dată, în funcție de categoria de burse, după cum

Str. General Berthelot nr. 28-30, Sector 1, 010168, București
Tel: +40 21 405 62 23, Fax: +40 21 312 47 19
www.edu.ro

urmează: 500 de lei pentru bursa de performanță, 200 lei pentru bursele de merit și cele de ajutor social și 150 de lei pentru bursele de studiu.

- **Programul *pentru școli al României*** prevede acordarea gratuită pentru preșcolarii din grădinițele cu program normal de 4 ore de stat autorizate/ acreditate și particulare acreditate dar și pentru elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și particular de fructe și legume proaspete, lapte și produse lactate și de produse de panificație în limita unei valori zilnice/preșcolar/elev, precum și finanțarea unor măsuri educative care însoțesc distribuția fructelor, legumelor, laptelui și produselor lactate. Pentru anul școlar 2021-2022, suma alocată este de 501,553 mil. lei. Numărul total de preșcolari și elevi din ciclul primar și gimnazial, beneficiari ai programului, este de 1.903.851.
- **Transportul elevilor** este vizat prin acțiuni de asigurare a *mobilității elevilor și decontării transportului* acestora. Elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu li se decontează cheltuielile de transport între localitatea de domiciliu și localitatea unde sunt școlarizați, pe durata cursurilor școlare, din bugetul MEd, prin unitățile de învățământ unde sunt școlarizați, în limita a 50 km. De asemenea, elevilor care locuiesc la internat sau în gazdă li se asigură decontarea sumei ce reprezintă contravaloarea a opt călătorii dus-întors pe semestru, din bugetul MEd, prin intermediul școlilor. Elevii vor putea solicita acordarea sumei în avans, cu decontare în luna următoare.
- **Rechizitele școlare** sunt asigurate elevilor pentru stimularea prezenței la școală. La începutul fiecărui an școlar sunt distribuite pachete cu rechizite școlare specifice fiecărei clase prin *Programul rechizite școlare*. Numărul de beneficiari, în anul școlar 2021-2022, este de 258.356 elevi.
- **Acordarea de sprijin educațional pe bază de tichete sociale pe suport electronic** este asigurată prin *OUG nr. 133/2020* privind unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de elevi cei mai defavorizați care beneficiază de sprijin educațional pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional acordate din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestora, cu modificările și completările ulterioare, prin care preșcolarii și elevii din ciclul primar și gimnazial care provin din familii cu venituri modeste beneficiază de tichete sociale pentru sprijin educațional în valoare de 500 lei fiecare. Numărul total de beneficiari este de 245.018 (copii/elevi) din 10.115 unități de învățământ, livrate până la mijlocul lunii aprilie 2022.
- **Pachetul *Sprijin pentru România***- cuprinde inclusiv măsuri pentru susținerea elevilor care beneficiază de burse sociale, prin acordarea de vouchere în valoare de 30 de euro lunar pentru cumpărarea de alimente, rechizite și haine, precum și garantarea unor credite studenților, prin *Programul Național Student Invest*, pentru acoperirea unor cheltuieli precum taxe de studii, publicarea unor cărți sau a studiilor de specialitate, plata locurilor de cazare în căminele studențești.
- În vederea ***sprijinirii studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar***, MEd **continuă implementarea programelor sociale: locuri speciale pentru absolvenții din mediul rural, acordarea de burse, subvenții pentru cazare și masă, decontarea parțială a transportului.** Pentru anul universitar 2021-2022, au fost alocate cifre de școlarizare distincte dedicate pentru absolvenții liceelor situate în mediul rural (2.000 locuri, din care au fost ocupate 1.170 locuri), pentru domeniile prioritare de dezvoltare a României (5.000 locuri - licență, 4.500 - master, 300 - doctorat), precum și pentru 400 de locuri pentru formarea inițială a viitoarelor cadre didactice (master didactic). Pentru cetățeni români aparținând minorității rome au fost alocate

locuri speciale pentru studii universitare de licență (327 locuri), master (81 locuri) și doctorat (10 locuri). Conform datelor din luna octombrie 2021, în instituțiile de învățământ superior de stat sunt înmatriculați pe locuri speciale (toți anii de studii) la studii universitare de licență 4.730 de studenți, din care 3.923 studenți care au absolvit licee din mediul rural și 807 studenți de etnie romă. La studii universitare de master sunt înmatriculați pe locuri speciale (toți anii de studii) 109 studenți de etnie romă, iar la studii de doctorat sunt înmatriculați pe locuri speciale (toți anii de studii) 23 de studenți de etnie romă.

- Prin *Fondul de Dezvoltare Instituțională* (FDI) atât în anul 2021, cât și în anul 2022, universitățile sunt stimulate pentru a lua măsuri în vederea creșterii accesului la învățământul superior **al persoanelor provenite din medii dezavantajate socio-economic și prin finanțarea suplimentară** (ca urmare a aplicării indicatorului de calitate IC4.1 - Capacitatea de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate socio-economic în programe educaționale). Astfel, din suma totală destinată Finanțării Suplimentare pentru repartizarea finală în anul 2021, 5% (62,033 mil. lei) a fost alocată în funcție de rezultatele indicatorului de calitate 4.1 care vizează integrarea persoanelor provenite din medii dezavantajate socio-economic, iar din suma totală destinată Finanțării Suplimentare pentru repartizarea preliminară în anul 2022, 5% (58,433 mil. lei) a fost alocată în funcție de rezultatele aceluiași indicator.
- **Programul național pilot de tip Școală după școală** pentru elevii până la clasa a VIII-a, inclusiv Programul național pilot de tip Școala după școală (POCU/933), cu o alocare de 30 mil. euro, a fost lansat la 25 martie 2021, printr-un apel de proiecte tip non-competitiv finanțate prin POCU 2014-2020. La activitățile remediale, care s-au derulat în perioada martie - august 2021, în 2.354 de școli cu nivel de învățământ primar și gimnazial, au participat peste 170.000 de elevi, din care peste 120.000 din mediul rural, peste 20.000 de elevi romi și peste 2.000 de elevi cu dizabilități.
- **Proiectul privind învățământul secundar (ROSE)** - continuă implementarea schemei de granturi pentru licee. Având în vedere suspendarea repetată a cursurilor față-în-față și încetinirea activităților din granturi, din cauza pandemiei, 177 dintre cele 255 licee beneficiare de granturi în runda I, începută în 2017, au încheiat acte adiționale pentru prelungirea perioadei de implementare. În contextul pandemiei, în cadrul proiectului ROSE, au fost achiziționate echipamente electronice (59.072 laptopuri, 4.346 table interactive, 5.746 camere pentru videoconferință), pentru un număr de 1.093 de licee, care să ajute la combaterea efectelor pandemiei, permițând învățarea prin intermediul tehnologiei și internetului. Laptopurile achiziționate au sprijinit elevii dezavantajați, evitând astfel adâncirea inechităților cauzate de accesul inegal la resurse, precum și posibilul abandon. Tot în cadrul proiectului ROSE, au fost implementate 105 granturi în cadrul Schemei de granturi pentru universități Programe de vară, reprezentând numărul maxim posibil de granturi de acest tip.
- **Proiectul Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți (CRED)** - în vederea îmbunătățirii nivelului competențelor cadrelor didactice, se continuă abilitarea curriculară a cadrelor didactice în vederea asigurării unei abordări metodologice centrate pe competențe cheie. În perioada aprilie - decembrie 2021, prin CRED, au fost formați 10.624 de profesori. În total, până în prezent, prin CRED, au beneficiat de formare 47.664 de profesori. Din ianuarie 2022, 3.700 de profesori, din ciclurile primar și gimnazial, urmează cursurile de formare CRED. În anul 2022 va continua activitatea de formare până la atingerea indicatorului-țintă stabilit de proiect (55.000 de profesori). Un element de noutate îl constituie introducerea, în perioada mai 2022-martie 2023, a unui modul de formare a 6.000 de directori și directori adjuncți de unități de învățământ de masă și special, care vor fi formați în domeniul

managementului curriculumului la nivelul unității de învățământ. De asemenea, în cadrul proiectului CRED, se realizează activitatea de testare-pilot a strategiilor de adaptare curriculară în 25 școli defavorizate.

- **Proiectul Educație Timpurie Incluzivă și de Calitate (E.T.I.C.)** are ca obiectiv general dezvoltarea cadrului operațional național în domeniul educației antepreșcolare în vederea facilitării accesului la educație al copiilor sub trei ani din creșe și/sau grădinițe. În cadrul proiectului ETIC au fost formați 223 de mentori pentru educație timpurie, 94 de experți în dezvoltare curriculară și 2.283 de cadre didactice din învățământul preșcolar - nivelul educație timpurie. Din cei 223 de mentori formați, universitățile partenere au selectat câte 74 de mentori per universitate care s-au ocupat de formarea în cascadă a celor 2.283 de cadre didactice din învățământul preșcolar (câte 50/județ), care urmează să lucreze cu copii cu vârste între 2 și 3 ani cuprinși în grădinițe. Proiectul a fost prelungit până la sfârșitul anului 2022, în vederea finalizării activității de formare fiind introdusă o nouă activitate intitulată *Extinderea competențelor obținute în cadrul programelor de formare cu abordări noi la nivel european - vizită de studiu în Reggio Emilia, Italia.*
- **Proiectul Reforma Educației Timpurii în România (P.R.E.T.)** are ca obiectiv general îmbunătățirea infrastructurii în educația timpurie din România, cu scopul de a reduce dezechilibrele de calitate a educației dintre zonele sărace și zonele urbane prin construirea și dotarea cu mobilier a 400 de grădinițe (construcții noi), grădinițe care se află în clădiri ce nu mai prezintă siguranță în exploatare, sunt amplasate în clădiri ce fac obiectul retrocedării sau au spații insuficiente și inadecvate pentru acest tip de educație. Au fost finalizate și dotate cu mobilier 303 grădinițe, iar 91 grădinițe se află în faza de execuție. În 2022, se preconizează recepționarea a aproximativ 40 de grădinițe.
- **Proiectul Școală pentru Toți** promovează măsuri integrate de prevenire și reducere a abandonului școlar pentru școlarii tineri și adulți, de sprijin pentru personalul din învățământ, inclusiv prin programe de tipul *„A doua Șansă"* și *„Școala după școală"*. Până în prezent, au fost contractate 127 de proiecte, dintre care 44 se află în implementare și 100 proiecte au fost finalizate. Până la 31 martie 2022, 25.010 de copii, 141.689 de elevi și 10.648 de tineri/adulți au beneficiat de sprijin pentru participarea la programe de educație. De asemenea, 3.753 de copii/ tineri/ adulți au finalizat programe de tip *„A doua șansă"*, ca urmare a sprijinului primit și 295 de copii/tineri/adulți au obținut o calificare la finalizarea acestor programe.
- **Profesori motivați în școli defavorizate**, este un apel dedicat școlilor cu cel mai ridicat grad de defavorizare, care au mulți copii aflați în risc de abandon școlar și nu reușesc să atragă sau să mențină în școală profesori calificați. Până în prezent, au fost contractate 27 de proiecte, dintre care 26 au fost finalizate, iar un proiect se află în implementare. Până la 31 martie 2022, la nivelul POCU, 44.938 de cadre didactice și profesori de sprijin au beneficiat de programe de formare/schimb de bune practici, iar 37.285 dintre aceștia și-au îmbunătățit nivelul de competențe/au fost certificați.
- **Sprijin material pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES)** - copiii cu CES integrați în învățământul de masă, copiii cu CES integrați în clase/grupe speciale organizate în învățământul de masă, copiii cu CES din învățământul special, copiii cu CES care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni pentru care se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unității sanitare în care aceștia sunt internați, precum și copiii cu CES care, din motive medicale sau din cauza unei dizabilități, sunt nedeplasabili, pentru care se organizează școlarizare la domiciliu, pe o perioadă determinată, beneficiază de sprijin material. Începând cu anul școlar 2020 - 2021, au fost alocate peste numărul de locuri repartizat

respectivelor unități de învățământ, locuri distincte, pentru integrarea individuală a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) proveniți din învățământul de masă și din învățământul special, la admiterea în învățământul liceal de stat.

Măsuri întreprinse în primele 6 luni ale anului 2022, privind Proiectul „România Educată":

- selecția unităților de învățământ preuniversitar beneficiare de granturi în cadrul Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar;
- selecția instituțiilor de învățământ superior pentru accesarea schemei de granturi pentru digitalizarea universităților;
- modificarea *Regulamentului de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar*, aprobat prin *OMEC nr. 6106/2020*;
- modificarea și completarea *Metodologiei privind formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar*, aprobată prin *OMECTS nr. 5.561/2011 cu modificările și completările ulterioare*;
- aprobarea profilului de competențe digitale al profesionistului din educație;
- aprobarea Metodologiei-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică;
- aprobarea standardelor privind materialele de predare-învățare în educația timpurie și normativului de dotare minimală pentru serviciile de educație timpurie a copiilor de la naștere la 6 ani;
- aprobarea normativului de dotare minimală pentru învățământul primar;
- aprobarea normativului de dotare minimală pentru clasele V-VIII;
- aprobarea standardelor de echipare a unităților de învățământ preuniversitar cu echipamente tehnologice;
- metodologia de organizare și funcționare a școlilor verzi.

Principalul program privind reducerea abandonului școlar este Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), subsumat Proiectului Național de Reformă „România Educată". PNRAS este finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) cu o valoare de 543 milioane euro. Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE), care stă la baza implementării programului, este un instrument dezvoltat și pilotat de Ministerul Educației cu sprijinul Băncii Mondiale și cu finanțare prin Instrumentul de asistență tehnică DG REFORM al Comisiei Europene.

Programul constă în identificarea unităților de învățământ de stat care școlarizează elevi din învățământul primar și gimnazial în care există un procent mare de elevi în risc de abandon școlar și sprijinirea acestora în colectarea de date relevante și realizarea planurilor de activități individualizate, prin intermediul Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE).

MATE reprezintă un instrument pentru avertizarea timpurie a riscului de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii, precum și pentru intervenția în vederea reducerii acestora. MATE conține cadrul metodologic, procedurile operaționale și un set de instrumente necesare pentru identificarea riscului, precum și un pachet de măsuri și acțiuni care vor contribui la avertizarea timpurie și reducerea riscului, structurat pe trei componente: prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar.

Prin intermediul MATE se colectează, la nivelul unității de învățământ, date relevante cu privire la indicatorii în funcție de care se apreciază riscul de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii, pe baza cărora se calculează indicele de vulnerabilitate al acesteia privind părăsirea timpurie a școlii.

Pe baza indicelui de vulnerabilitate, stabilit prin MATE, se stabilește prioritatea de intervenție - ridicată, medie și scăzută la nivelul unității de învățământ, în scopul reducerii riscului de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii.

În cadrul Programului se acordă granturi pentru cel puțin 2.500 dintre cele 3.500 de unități de învățământ de stat, în cadrul cărora, prin pilotarea MATE, a fost identificată o prioritate de intervenție ridicată sau medie, pe baza indicelui de vulnerabilitate menționat.

Prin OME 6000/2021 a fost aprobat Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și Metodologia de implementare și utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii.

Ghidul solicitantului - condiții de accesare a schemei de granturi - runda 1- din cadrul PNRAS, finanțat de PNRR a fost aprobat prin *OME nr. 3319/2022, cu modificările și completările ulterioare.*

În conformitate cu prevederile *OME nr. 3496/2022*, privind aprobarea listei de unități de învățământ beneficiare de granturi - runda 1 - în cadrul schemei de granturi din PNRAS, finanțat de PNRR, 1391 de unități de învățământ vor încheia contracte de finanțare și vor avea la dispoziție trei ani pentru a atinge obiectivele propuse.

PNRAS reprezintă răspunsul Ministerului Educației la problematica părăsirii timpurii a școlii și a abandonului școlar, se adresează elevilor aflați în risc de abandon, în special elevi aparținând grupurilor vulnerabile, elevi aparținând minorității rome, elevi din mediul rural și urban mic, elevi cu dizabilități sau cerințe educaționale speciale (CES), elevi din comunități dezavantajate economic, copii în risc de excluziune socială pe fondul sărăciei, lipsa locuinței, familie monoparentală, familii dezorganizate, elevi expuși altor riscuri sociale. Programul este unul de susținere a reformei sistemului educațional, iar obiectivele sale sunt pliate pe realitatea și nevoile educaționale ale fiecărui elev în parte și ale tuturor elevilor dintr-o școală, iar în implementarea lui se vor regăsi și componente sociale.

Conform practicilor internaționale, PNRAS utilizează trei pârghii pentru a fi sustenabil:

- autonomia școlii în utilizarea resurselor - granturile vor fi implementate direct de către unitățile de învățământ, în colaborare cu comunitatea locală;
- răspundere pentru rezultate - sunt stabilite țintele ce trebuie atinse la nivel de școală: o rată mai mare de înscriere, o rată mai mică de absenteism, o rată mai mare de participare la examenele naționale, un procent mai mare de elevi care reușesc sa promoveze examenul de final de ciclu cu cel puțin nota 6;
- evaluare - monitorizarea elevilor detectați în risc de abandon pentru a fi sprijiniți prin planuri individuale de învățare.

Astfel, PNRAS este cel mai mare program de sprijinire a participării la educație din istoria recentă a României și primul program coerent la nivel național care urmărește scalarea unor măsuri dovedite eficiente la nivel local, individual, în scopul atingerii unui important obiectiv de țară: creșterea gradului de echitate a sistemului de învățământ.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigur, stimată doamnă senator, de toată considerația mea.

SORIN-MIHAI CÎMPEANU

MINISTRU

DOAMNEI SENATOR EVDOCHIA AELENEI

Str. General Berthelot nr. 28-30, Sector 1, 010168, București
Tel: +40 21 405 62 23, Fax: +40 21 312 47 19
www.edu.ro